

SZÉKELY KÖZÉLET

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 50 Lel, félévre 25 Lel, negyedévre 13 Lel.
Egyes szám ára 1 Lel.

Felolós szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

A magyarság szervezkedésének ügye, mely megindulása után a kormány kivételes intézkedései folytán egyideig fennakadt, a legutóbbi egy-két hét óta ismét élénkebb lendületet kapott. Nehány más vidéki központ szervezkedő gyűlése után nemrég Sepsiszentgyörgyön — a városházán tartott — népes összejövetelében a háromszékvármegyei magyarság határozta el, hogy kulturális, közgazdasági és szociális érdekeinek védelmére tömörül és a Magyar Szövetség kolozsvári központjához csatlakozik.

Ezzel majdnem egy időben jelentette ki a bukaresti utjáról visszatért Tanasescu belügyi államtitkár, hogy a kormány a székely-magyar kisebbség ilyen célú szervezkedését természetesnek találja, s hasonló mozgalmak indítását — ha azok a fennálló és törvényes rend elleni megsértést nem tanúsítanak — gátolni semmiképpen sem szándékozik. A VII. hadtest parancsnoka pedig szintén világos kijelentésben, s a háromszék megyei gyűlés engedélyezésével is kifejezte, hogy a hasonló szervezkedéseket a törvényes formák közt megengedhetőnek találja.

*

Teljesülés.

— Stefan Zweig verse. —

*Csak ha a hangos világ idegen lett,
s te is mindenki másnak idegen,
szendül föl benned telten az a szegzet,
melynek zenéje tied teljesen.*

*Mélyen merülsz a lét könyözönébe,
mely megszentelve ság fölötted el,
s boldogan érzed, hogy az öröklétbe
az erős lélek bizton áttemel.*

Fordította: Tompa László.

Első csók emléke.

— A „Székely Közélet” eredeti tárcája. —

I.

Márffy Géza főerdőtanácsos negyven év után találkozott Fodor Kálmánnal, kivel, mint kis diák, az x-i gimnázium 4-ik osztályában járt. A főerdőtanácsos az ő szeretetreméltó modorával társalgott Fodorral, ki az iskolát ott hagyva, hirtelen tánt el a pajkos diáklétekből. A szorgalmas és jó tanuló, alig 14 éves Kálmán mostoha anyja kezébe került, aki kivételte az iskolából, sokalván az iskolázatással járó kiadásokat.

Mindenképpen érdekes volt ez a találkozó. A szerény viszonyok közt nevelkedett, önzertes Fodort mintha feszélyezte is volna kissé Márffy magas társadalmi állása, előkelősége: — nem

A törvényes formák közt, a jelenlegi rend tiszteletben tartásával — ezt hangsúlyozta minden illetékes forum. S e gondolat bizonyára teljesen azonos, megegyezik a szervezkedést vezető tekintélyes férfiak gondolatával is. Különben is alig képzelhető el, hogy nyílt, teljesen a közönség és a hatóságok szeme előtt, s azok tudtával folytatandó működést bomlasztó, felforgató törekvések irányíthatassanak. Viszont minden kormányzati, államhatalmi faktor számára is csak szükséges és előnyös lehet, ha tisztán ismerheti azokat az erőket és forrásokat, melyeket működésénél figyelembe kell venni, s melyeket — okos politikával — a saját állami rendjének szolgálatára hasznosan felhasználhat.

Az államtitkár, illetve a kormány részéről jött megértő, conciliáns nyilatkozat a magyarságon kívül bizonyára megnyugtató hatást gyakorolt a hatalom helyi exponenseire is, akik eddig talán a kormány felfogásának ismerete nélkül a hasonló törekvésekkel szemben tartózkodóan viselkedtek.

Ez a megnyugtató gondolat vezet bizonyára a csikvármegyei magyarságot most folyó hó 16-ikára tervezett megmozdulásában is. Bizik abban, hogy őszinte, nyílt és törvényes állásfoglalásában senki gyanakodni nem fog.

Tudtunkkal a közelebbi napokban teszi meg az előkészítés engedélyezése iránti lé-

péseket vármegyénknek is néhány olyan tekintélyes és érdemes férfia, akik erre már az időt elérkezettnek látják. Eddig — esetleges félreértésre való hajlandóságok miatti tartózkodásból — bizonyára még a látszatát is kerülni akarták rendellenes és meg nem engedett törekvéseknek. Most a kormány szabadelvű, okos kijelentése megnyugtatóan szolgál a félremagyarázások ellen. Bizni lehet abban is, hogy a prefektus, aki demokratikus gondolkodásáról és az itteni székely-magyarság iránti megértő készségéről több ízben tett kijelentést, a szervezők benyújtandó kérését jóindulatu támogatásával fel fogja karolni, s a szükséges engedély kieszközléséhez segítséget nyújt. Ezek után majd a vármegye közönsége törvényes formában nyilatkozhatik meg s egyuttal tájékozódást nyújt a kormányzatnak is óhajairól, törekvéseiről, melyek okos és méltányos figyelembe vételével az az erők törvényes és békés együttműködésének a lehetőségére fog biztató kilátást megnyitani.

Ami másképp is lehetne.

Évek óta elnézem, hogy minden reggel, akár szép idő van, akár csuf, falusi emberek és aszronyok sorjáznak el az ablakom előtt tizen, tizenötön, néha többben is, akik tejet hoznak be a szomszédos Patakfalváról. Jönnek egy csoportba

tudott felmelegedni a társalgás folyamán. A találkozó indító oka egy negyven év előtti kedves gyermeki epizód felelevenítése. A tanácsos neje: született Weinburg Allice bárónő gyakran kérte férjét, puhítsa azt a magába zárkózott, majdnem rideg Fodort, vennék fel újra a régi ismeretséget és egyuttal hívja meg nevében is vacsorára.

A tanácsos szép, magas termete a jól konzervált ember kényelmes életét mutatta, izléssel öltözködött. Telt arcát kissé őszes, gondosan nyírott rövid szőke szakáll övezte. Fodor Kálmán középtermetű, borotvált arcú, barna férfi, nyílt férfias vonásokkal, kinek egy egyéniségén, mint külsején észlelhető volt a munkás embert jellemző megtörtség. Társalgásuk kezdett élénkebb lenni.

— Azzal bizott meg nőm, hogy keresselek fel, kedves jó barát és hivjalak meg ma esti vacsorára — szólt szeretetreméltó mosollyal Márffy.

— Igazán köszönöm e szíves megemlékezését a méltóságos bárónőnek, érdemtelen vagyok rá s éppen azért nagyon szeretném, ha a főerdőtanácsos ur kegyesen kimentene — válaszolt Fodor az udvarias meghívásra.

— De már harmadszor kérlek, édes Kálmán, szólíts engem nevémen, mint én, tanúsíts annyi bizalmat irántam.

Kálmán zavarban volt és habozott.

— De, de — akadozik — a társadalmi különbség, az én munkás minőségem, másoktól függő helyzetem — mindezt bár nem szégyenlem s önzertes vagyok ezért — van elég tapasztalatom az életből, folyton tanulással igyekszem pótolni az iskolák hiányát... Mégis nem szeretném, ha a báróné oly félszereget venne rajtam észre, amiért astán pirulnom kellene. Tudod, én nem abba a körbe való vagyok, nem is tudnék bele illeszkedni, modorom is kissé rideg — holott körömben boldog vagyok és megelégedett.

Itt a tanácsos Kálmán sok oldalú képességével, iról készségével és agilis tevékenységével érvelt. Hogy a társadalom — bár a konzervativizmus sok hibájában szenved — de már a kor szelleme erősen érezteti hatását a magasabb körökben is. Érvelt azzal is, hogy hisz az az ember, ki oly éles vonásokkal írja meg a mai társadalmi élet feltétlenül szükséges irányváltozását, már magában véve helyet biztosít magának abban a körben, mely tőle oly ridegen elzárkózott.

— Ugy élek nőmmel, mint akármelyik kis polgár: szerényen. Hisz tudod, nekem sem voltak más nézeteim már a gyermekkorban sem. Az egyéni értéket és nem a születési előjogot és vagyont imádjuk. Szakasztott így nőm is. Tehát mi okod sem lehet a meghívást elutasítani.

— Ha biztos lehetek, hogy társaságom kielégíti a bárónő kényes izlését — akkor kézsókom mellett köszönettel fogadom a meghívást.

— Igen, igen! biztosítalak már előre is — szólt a tanácsos. Kiitták sörüket s barátságos bucsuzással eltávoztak a Gambriusból.

Kálmán aznap este a vacsorán pontosan meg is jelent. Csak 40 évvel azelőtt dobogott még a szíve úgy, mint ekkor, mikor a csinosan, de polgáriasan egyszerű izléssel berendezett ebédlőben a bárónő által kijelölt helyet elfoglalta. S valóban büszke is volt Alice bárónő az ő polgári egyszerűségére. Kedvesen, szeretetreméltóan társalgott Kálmánnal, majdnem az egész estén át régi dolgokról, eleven diákcinyekről. Sok emlék van nála följegyezve s azokra élénken emlékszik is, akár csak most történt volna. S mert szűkebb körében Kálmánról sokat hallott beszélni, kívánta a régi, gyermekkori ismeretség felújítását; s reméli, hogy ez ellen nem lesz neki sem kifogása.

Kálmán keveset beszélt. Élvezettel hallgatta a nagy műveltségű nő közvetlen és szeretetre

verődve, csendesen beszélgetve és dolguk végzetével mennek haza ugyanolyan módon; nem sietnek, nem is tévóváznak. Megteszik naponként ezt az utat a városba és vissza a falán eszükbe sem jut, mekkora kárak van nekik abból, hogy a napnak negyedrészt így elvesztegetik.

Pedig hát úgy áll a dolog, hogy ha ők posztolják a drága időt és elfecsérelik erejüket olyan munka elvégzésére, amit egy ember is könnyen és kényelmesen elintézhetne, akkor ők hátróztottan kárral és nem nyereséggel dolgoznak, még akkor is, ha a látszat mást mutat. Végzetük csak egy kis hozzávetőleges számítás, mindjárt kitűnik, hol vessitene azok a derék emberek és asszonyok, akik a hátukon cipelik be a tejet, hogy itt pénzre tegyék.

Az ut a városba meg vissza, a bajlódás a tej eladásával, széthordásával eltart legalább is délelőtt tíz óráig, tehát eltelik vele a nap negyedrésze. Számítva egy napszámot átlagosan husz lejbe, minden városba jövő ember és asszony vesztesége ennek a napszámának negyedével, vagyis öt lejjel ér föl. Ha tizen jönnek be, az ötven lej veszteséget jelent; ha háromszáznál is több csak tizen hoznak be tejet, akkor is az ilyen módon elvesztegetett idő és munka értéke tizenötezer lejre rug a legegyszerűbb számítás alapján is.

Nem tudom, mennyi nyereségük van nekik a tej eladásából; nem is állítom azt, hogy amit nyernek a révén, azt elvesztik a főnebb mondotak értelmében a vámon. De azt igenis merem állítani, hogy más berendezéssel lehetne segíteni a bajon; megmaradna a gazdáknak a tej eladásából nyerhető haszon, sőt nem vesztenének annyi időt, vagy ami ezzel azonos értékű: annyi pénzt. Ha a kisgazdák összeállnának, lovat, szekert vennének közös költségen s szerre azon hordanák be az egész falu eladásra szánt tejet, avagy megbízható embert fogadnának, hogy a köztulajdönt képező fogaton az szállítsa be és adja itt el a falubeliek tejét, akkor egy ember szépen elintézne mindent, a többiek maradhatnának otthon s dolgozhatnak a kertben, a földeken, télviz idején pedig foglalkozhatnak háziiparral. Mindennek a megvalósításához jóakaraton és egyetértéssel kívül, természetesen, pénz is kellene, de egy-egy kisgazdának pénzbeli hozzájárulása a közös vállalko-

zásos egy tizedrészt jelentené csak annak az összegnek, amit ő az új berendezés következtében nyerne időben, vagy ami ezzel egyenértékű: pénzben.

Részletekbe nem kívánok bocsátkozni. De időszerte tartottam írni erről a dologról, mert amint azt találom fejtegette a „Székely Közélet“ mult vasárnapi vezércikke, elmúlt a régi, jó világ s a gyökeresen megváltozott viszonyok azt követelik halogatást nem tűrő kényszerűséggel, hogy új alapokra helyezkedjék a földművelés is. Ami jó volt századokon keresztül, az nem állja meg az új viszonyok között a helyét, azt újjal és megfelelőbbel kell pótolni. Meg vagyok győződve, hogy a Földművelés Szövetség vezetősége meg is teszi ezen a téren a kezdeményező lépéseket és mindent el fog követni, hogy a kisgazdák minél kevesebb erőpazarlással minél nagyobb hasznot tudjanak elérni.

Első és legfőbb feladat mostan a székelységnek gazdasági téren való megerősödése, ez pedig csak az erők okszerű felhasználásával járó több termeléssel érhető el. **Jaklovzky Dénes.**

A Hargita mesél... *

A törvényhozás díszes palotájában, hol az állam népeinek sorsát intézik, nem régiben felállott egy komoly, tudós ur, állítólag egyetemi tanár és a Hargita felé fordulva meghuzta a lélekharangot a székelyek fölött. És mindjárt harsány hangon el is mondotta a szomorú halotti bucsuztatót ilyenképpen: „A székelyek a pusztulás és züllés útján vannak. A pusztulás oka pedig a székelyek erkölcsi züllése. Nincs értelme tehát az egész székely kérdést túl nagy figyelemre méltatni.“ A „kemény ítélet“ hatása alatt tollat ragadott egy másik ismeretlen ur, aki saját állítása szerint, a háború alatt két évig élt a székelyek között és imigy duplázott rá a bus honatya szavaira: „Sok sok anyagialasság, érzékiesség a népnél és még több az intelligenciánál

* Irójának szives engedélye folytán a „Pásztortűz“ legújabb számából közöljük ezt a székelységet közelről érdeklő cikket.

méltó csevegését. Látszott Márfy is a boldogság, mely 25 évi házasság alatt — bár házasságuk gyermektelen volt — ily bájos nő oldalán otthonát bearanyozta. A bárónó szolgálta fel a fekete kávé. Majd emlékkönyvet vett elő s abban lapozgatott.

— Emlékezik még Fodor, mikor Csikszéktől Talpicig futott egy kocsi után csak azért, hogy Alice baronesse szemébe nézhessen? — szólt minden átmenet nélkül a bárónó.

Vérvörös lett Kálmán arca a nem várt leleplezésre. Hamarosan nem is tudott szóhoz jutni. A tanácsosné kérdőleg nézett szemébe.

— Hisz' az lehetetlen kedvesem, Talpic Csikszéktől csaknem négy kilométer. Ez még egy 14 éves gyermektől is sok — csodálkozik Márfy.

Kálmán némán bólintott, zavarát alig tudván leküzdöni.

— Gyermekkorom legszebb emlékei. Több sincs. Nem is volt. Ezzel értem el az agglégénykört, s ezzel végzem is küzdelmes, semmit nem érő életemet — szólt Kálmán, még mindig zavartan.

A bárónó arcán alig észlelhető gyöngye pir jelezte most már az ő sávarát is. Asztal bontott és szives bucsuzás közben tétetett Kálmánnal ígéretet, hogy ezután gyakori vendég lesz házuknál, Márfy is kérte erre barátját.

Kálmán valóban gyermekkori emlékeinek élt. Mikor az iskola padjaitól megvált, majdnem szive szakadt meg. Elcsélt gyermekábrándjai nevetőbbjából. Iparos pályára ment. Igen derék iparos lett. Folyton tanult, olvasott, irt s a költői lélek erős akarattal vitte előre. Gyermekábrándjai ellen hiába küzdött. Lelkében erős akarat harcolt. Irt, sokat, sokat. Ismeretlen nem maradt. Író lett, kinek barátságát keresték. Így is szerény volt, s maradt testben-lélekben — munkás ember.

Márfyékka a barátság meleg és benső lett. Gyakori kirándulás, estély vagy bármilyen szórakozás csak kínálkozott, Kálmán, mint árnyéka a bárónónak — mindig velük volt. Alice bárónó

finom tapintattal úgy kezelte Fodort, mint házában önzetlen, jó barátját. Szívük legmélyén azonban ott égett a plátói szerelem. Csak egyszer kapott lángra; akkor is csak szerényen — s rögtön visszahúzódott 40 éves hamva alá. Mindez ennyiből állott:

— Emlékszik, Kálmán, az első csókra, ott, messze... a Hargita alatt... a szép parkban... mikor bujdosít játszott hat iskolás gyermek... milyen sokat bámulta lenhajam s fekete szemem... maga, rossz fiú...!

— Igen csintalan voltam, bárónó, de türellemmel hordom keresztm... Megkönyíti a visszaemlékezés...

II.

1881-et írunk. Sarlósboldogasszony napja. Az x i főgimnáziumból kipirult arccal jönnek a tanulók. Örömmel, ki jó bizonyítványt kapott, — bánatosan, aki nem örülhetett a többivel, mert az ötös szám bár nagyobb pénzben, de az osztályzatnál elszomorító. Ott a hosszú folyosó sarkában két tüzes arcú ifjú gyermek boldogan bucsuzik. Nyulánk szóke az egyik, alacsonyabb barna fiúcska a másik. A harmadik gimnázium két kis nebulója. Ők jők lehettek egész éven át — elárulja beldogságtól sugárzó arcuk is. Kedvesen csevegnek.

— Milyen boldog vagy, Kálmán. Kitűnő bizonyítványt kaptál, a főgondnok ur által sajátkezűleg a markodba olvasott 10 tallér a zsebedben és ennek tetejében még személyesen kell Talpicra menned, átvenni bizonyítványod s látni fogod a szép Alice baronesst, ki, mint Dénestől hallok: édesapjával az egész nyár folyamán a főispánék vendége lesz — hadarja egy szuszra Márfy Géza.

— Iokább felelnék a latinból készületlen két óráig, csak oda ne kellene mennem. Azt sem tudom, mért is vette magához bizonyítványom a főispán ur. Én igazán félek is olyan nagy uri házhoz menni. Hogy is menjek én be a kastélyba? Hanem ismerem az asztalinast, Botár Pé-

s alig valami órák a magasabb, a szellemi javak iránt.“ E mola akkordok közepette olvasunk egy „vastag egyes“-es jelszót regényről, melyben a falu bölcsét kalákában torolják el a székelyek s temetés közben betérnek a zsidóhoz, táncolnak, majd pedig feltörik a koporsó fedelét s a halott szájába utravalóul pálinkát öntnek.

A világháború zajában szer veszéllyel néstem szembe. Láttam társaimat egymásután elhullani. Magam is kaptam a gyilkos acélgolyók-ból, de a puska nem remegett meg annyira a kezemben, mint most a toll, amikor a fenti sorokat leírtam. Ha valóban az imént elmondottak mind igazak volnának, akkor én is azt kiáltanám világgá: csináltassunk egy nagy, hatalmas fejfát. Állítsuk oda a Hargita tetejére. Vésessük rá messze olvasható betűkkel: Itt nyugszik egy ezeröttszáz éves nép, melyet a harcok zivatarai nem tudtak megtörni, de a sirba vitt az erkölcsi züllés. Csakhogy, hála Istennek, még fejfára nincs szükség. Kongathatják, bongathatják a halálharangot, a Hargita életről beszél. A Hargita szava pedig igaz. Ő a székely nép életének koronatanuja. Nem máról-holnapra ismeri ezt a népet, hanem ismeri kezdettől fogva. Láttam Csabának pár száz főből álló népét, tanuja volt a nép vas szorgalmának, fáradhatatlan tevékenységének. Hallotta a kemény fejezecsapásokat, melyek őrseregtegeket irtottak, kulturát teremtettek, ahonnan a bölény is távozni kényszerült. A tavaszi estéken serényen zakatoló fűrészmalmek hangját fogta fel a Hargita, nyári estéken, amikor kigyultak a messzire lobogó pásztortűzek, a szénailatos fenusíkokon muakában kifaradt lányok dalos ajka csendült meg és szárnyalt a dal, az egyszerű, az úde, a mesterkéletlen, a szivhez szóló hegyen-völgyön keresztül.

Kemény munka volt a székely muakája: az igaz. Ős erdők méteres átmérőjű fenyőit ledönteni és deszkává metezni ki, vagy zsindellyé kesselni ki, nem tartozik a könnyebb foglalkozások közé, szintugy nem a köves ugarok feltörése sem. És ezeket végezte fajiságát jellemző erős energiával s a terhek sulya alatt, mint a pálmá, nőtt, sokasodott. Csaba néhány száz vitészéből néhány százezer székely lett. Bár a mindennapi kenyérért keményen meg kellett dolgoznia, de az

ternek hívják. Őt majd megkérem s ő kihozza bizonyítványomat. Tudod, ő Déneskét szokta a kis kocsival naponta felhozni az iskolába. Pompás, pompás! — örvedezik Fodor Kálmán.

Géza pedig nem adta volna sokért, ha Kálmán helyett ő mehetett volna a kastélyba. A két jó fiú ezután szívélyesen elbucuzott s megígérték egymásnak, hogy a két hónapos vakáció alatt még találkozhatnak. Hisz' Csikszék város nincs is messze Oltviztől.

A kis diákhad csipős megjegyzésekkel pertraktálta Kálmánt. Hogy hát főispán lesz, aki főispánnal barátkozik. A főispán is meghal, mint akár más halandó, — s aki a tűzhöz közel van, az melegedik. Lärmázott egy pár, kik kaján szemmel nézték Kálmán zavarát.

— Ördög leszek, nem főispán! Miféle értelmetlen össze-vissza beszéd? — mérgelődik Kálmán s futással vetett véget a csipkedésnek.

*

Sarlósboldogasszony napját követő más nap tíz óra tájban egy 13 évesnek látzó fiúcska álmodott Talpicra a kastély körül, ha valaki járkélt látna, ki utba igazitaná. A kastélyba kellett bejutnia.

Kálmánunk volt. Nem sokáig várt. Gyors léptekkel közeledett Botár Péter inas, aki éppen utasítást kapott a bárónótól Fodor Kálmán harmadik osztályos tanuló kalauzolására.

— Hát éppen magát várom Kálmánka — ez majdnem kezét csókoló örömben az inasnak. — Ne féljen, jöjjön velem szaporán — szólt s kézen fogva vezette a hosszú parkon át a kastélyba. Bámulva nézte kis hősünk a gyönyörű izléssel kezelt parkot. Széles kocsi-ut. Mintha bársonyra lépett volna. A szép csoportok: itt egyik csupa szegfű, a másik szintén az, sok-sok, de mind más színben. Amott rózsás csoportok, mindenféle nemes fajrósákkal tele ültetve. Szomorufűz, fenyők s egész sor égbenéső jegénye. Odább, a parknak országút felőli részén, egy szép lugas, melyet vastornác övezett. Kálmán a

gyakran ismétlődő veszettség korlátozása céljából a lehető legnagyobb erővel lépjen fel.

Tánomesterek gyűlése. A tánc-tánítók, tanárok, művészek és mesterek egyesülete folyó évi március hó 22-én délelőtt 10 órakor Brassóban, a Redout kétertermében rendkívüli alakuló közgyűlést tart, melyre az országban tánc tanítással foglalkozókat az előkészítő bizottság megbízásából *Issák Ferenc*, elnök, biz. elnök és *Székely Árpád* elnök, biz. jegyző hívják össze.

Hangverseny. Zeisemann Rezső és Haják Károly, a marosvásárhelyi zeneiskola kiváló művésztanárai, kiknek itteni újabb fellépése iránt korábban érkezett híradások alapján már régóta várakozó érdeklődés mutatkozik, április hó közepe táján városunkban magas nivójú zeneestélyt szándékoznak rendezni. Az estély programja, tervük szerint a következő lenne: 1. Mendelssohn. Concert. I., II., III. Előadja: Haják K. 2. Wieniawsky. Legenda és Valse Caprice. Előadja: Haják K. 3. Liszt. Nocturne. Chopin. Fantasie impromptu. Előadja: Zeisemann R. 4. Kreisler. Caprice Viennois. Sarasate. Zigeunerweisen. Előadja: Haják K. Az estély helye és napja még pontosan megállapítva nincsen. mindez még később külön fog közlést látni. Itt tartózkodásuk ideje alatt Zeisemann, ki az orgonának is kiváló művésze, még valamelyik templomban (valószínűleg a barátoké) egy mise keretében orgonahangversenyt is rendezni szándékozik.

Az állami menhelybeli gyermekek gondozása ügyében az alábbi sorok közlésére kérlésre kértek fel: Szives tudomására hozom azon nevelésügyi elnököknek, kiknek gondozásában állami menhelyi gyermek van, vagy akik ilyeneket gondozásba vennének, továbbá mindazon jószívű pártfogóknak, kik az árvák sorsa iránt érdeklődnek, hogy f. év február 19-én özv. *Ferenczy Györgyné* telepfelügyelőnőtől az udvarhelyi gyermekelepel felügyeletét átvettém. Együttal tisztelettel kérem, hogy szives jóindulatukat, mellyel kedves elődömet megajándékozták, tőlem se vonják meg. *Kovácsné Szilágyi Erzsébet* áll. tanítónő.

A kereszturni egy nagyobb küldöttség járt f. hó 3-ikán, csütörtökön délelőtt a vármegye prefectusánál. Tekintélyes kereskedők és iparosok panaszkodtak, hogy a legutóbbi adó-kiróvásnál akkora III. osztályú kereseti adóval róvattak meg, melyet elviselni képtelenek, de az adóösszegek a más helyeken megállapított adókhoz viszonyítva, túlsúlyosak, s aránytalanok is. A prefectus a kérést jóindulattal hallgatta meg, s megígérte, hogy az igazságos mérséklés érdekében illetékes helyen támogatását érvényesíti.

Állatvásár lesz folyó hó 7-ikén *Bögöz*, 9-ikén *Szentegyhásfalva* községben.

A pénzügyi felelősségek bélyegkötelezettsége ügyében a pénzügyi vezértilkarság a kir. pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet intézett. E szerint az ő utjukon a megsemmisítő székhez, mint végső forumhoz intézett minden adó-bélyeg és bejegyzési illetékügyi felelősségre 25 lei bélyeg illesztendő. Ennélkül beadott ilyen felelősségek a feleknek visszaadandók, illetve, ha postán érkeznek be, mindaddig elintézetlenül hagyandók, a míg a hiányzó bélyeg pótolva nincs.

Lopás miatt már negyven volt büntetve *Lázár András*, 38 éves tarcsafalvi lakos, mikor a múlt év augusztusában ismét bluzlopásra vetemedett. A megrögzött embert a helybeli törvényszék legutóbbi főtárgyalásának egyikén 8 havi börtönre és politikai jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélték. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

A földmives szövetség

Központjában a tavaszi vetőmagvak beszerzésével, az árpa, tavaszbuza és lucerna kivételével, elkészültek s ha az igényelt mennyiséget mind nem is biztosíthatták, mindenesetre a leszerződött vetőmagmennyiséggel a kisgazdák szükségletén érzékenyen segítettek. Kéri a központ a gazdakörök azon tagjait, akik a zabra, lóherre, búkkönyre, baltacimre és gazdasági vaseszközökre az illető gazdaköri elnököknél magukat előjegyeztették, hogy a kiküldött értesítésben megjelölt árak szerint a megfelelő összeget a központhoz mielőbb szolgáltatassák be, különben a központ a leszerződött magvakat nem veheti át s így a gazda ta-

gok is elesnek a vetőmagvaktól. A gyümölcsfa-oltványok beszerzése is megtörtént. Az oltványok kiválóan elsőrendűek, nagyon szépek és válogatottak lesznek. Székelyudvarhely, Keresztur, Ágostonfalva állomásokon átvéve darabonként 11 lejbe kerülnek. Ha egy vagon rakomány a Sövidéknek is biztosítható lesz, ez esetben egy vagon a parajdi állomásra lesz leszállítva, hol szintén a közölt egységár a mérvadó.

A rendes vetőmagvakon kívül a szövetségnek módjában áll magasabb áron a szövetség tagjainak eredeti svéd-zabot, Mauthner Diadala zabot, továbbá duppau-zab vetőmagot ajánlani, a két előbbi 270—270 lei mmázaánként az ajánlati helyen, utóbbi 250 lei. Ezen vető zabmagvak arra valék lennének, hogy nemesebb fajták tenyésztése a földmives gazdák közt elterjesztessék. Módjában áll továbbá a szövetségnek élelmi borsó, lencse, továbbá köles vetőmagvakat beszerezni. Érdeklődők forduljanak az elnökséghez.

Egyes juhartató gazdák utóbbi napokban nagyban keresik a „Disto“ nevezetű métegy elleni gyógyszert, — felkérte nek mindazok, kik ezen gyógyszer hatását kipróbálták, hogy észleleteiket gazdaköri elnökségük útján, esetleg személyesen is, a központi vezetőséggel közöljék, hogy gyógyhatása esetén annak használatára a juhartató gazdák figyelmét felhívjuk, illetve, ha a gyógyszernek gyógyhatása nem lenne, az ok nélküli költsékeztéstől a gazdákat megkímélhessük.

Néhány gazdakör azon kérelmet terjesztette a vezetőség elé, hogy tekintettel az igen magas takarmány árakra, a tej és tejtermékek árai felé emeltetése iránt a vezetőség illetékes helyen közben járjon. Az elnökség kötelezőszerűleg eljárván, az ármegállapító bizottság által: a tehéntej literre 2 lei, bivalytej literre 2.50 lei, tea-vaj kilogrammja 30 lei, közönséges vaj kilogrammja 20 leibe lett március hó tartamára megállapítva. Figyelmezteti az elnökség az eladókat, hogy ezen árakat saját érdekükben ne lépjék túl, mert kihágás esetén szigorúan megbírságoztatnak.

A székelyudvarhelyi „bőjtő“ országos vásárra az állatfelhajtás is mögötte maradt az eddigi felhajtásoknak, minek oka részben a kedvezőtlen idő és túl sikos ut. Sok gazdát a felhajtástól visszatartott az a gondolat is, hogy állatát amugy sem tudja értékesíteni. Vásár alig egy pár kötetett s a gazdaközönséget, ha az állatforgalom meg nem indul, katasztrófa fenyegeti, mert a pénztelenség és a takarmányhiány már is igen érezteti hatását. A vezetőség az állatkivitel szabaddá tétel érdekében a földmivelésügyi miniszteriumhoz feliratot intézett.

A kirakó vásár is lanyha és minden élénkség nélküli volt. Buza 58—60, rozs 40—45, törökbuza 33—35, zab 22—25, paszuly 26—30, burgonya 9—10, aszalt szilva 60—65 leiben kelt el vétként. — Árpát egy eladó 50 leiben kínálta, de eladása nem volt.

Az elnökség ajánlatot kapott romániai árpára. Ezen árpa ami árpáknál apróbb szemű, — az elnökség nem felelhet arról, vajjon ezen árpa a mi égaljunk és művelési módunk mellett beválhat-e, ép azért csak felelősség nélkül ajánlja a gazdáknak. Metermázása körülbelül 265—280

Leibe kerül az itteni állomáson. — Mezőgazdasági árucarnokunk létesítése tárgyában a felhívást a gazdakörök megkapták Erre az intézményre égető szükség van. Felkéri a vezetőség a gazdaköri elnököket, hogy a létrehozásban járjanak el teljes ügybuzgósággal, de egyúttal a városok közönségét is kéri, hogy saját maguk érdekében az árucarnok megszervezéséért lépjenek sorompóba.

A szövetségűl vaggontételekben almát és hagymát keresnek. Akik nagyobb készlettel rendelkeznek — jelentsék az ár közlésével. Jelzett cikkek igen jó árban értékesíthetők.

A kormányhoz induló gazdaküldöttség f. hó 9-én (szerdán) reggeli vonattal indul. Jelentkezett résztvevők lássák el magukat személyazonossági igazolvánnyal és gazdaköri megbízó levéllel. Vasuti jegyeket ne váltsák meg, mert azt az elnökség fogja megváltani. Élelmiszert mindenki hozzon magával.

Bikakiállítás.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület f. évi február hó 28-án tartotta meg évi szokásos bikakiállítását Székelykereszturn.

A kiállításra felhajtattott 21 drb fehér (magyar) és 34 drb tarka tenyészbika. A tenyészbikák külleme átlagosan közepes minőségű volt, azonban e megállapítás nem zárja ki azt, hogy elsőrendű apaállatok is ne lettek volna.

A magyar fajta bikák kereslete igen nagy volt, de az anyag közepes minősége miatt tömegesebb eladás nem történt. Összesen 15 drb tenyészállatot adtak el és pedig: 10 fehéret, és 5 drb piros-tarkát. 14 drbot Udvarhelymegye községei, 1 drbot a csikmegyei Szárhogy község vásárolt meg.

A legmagasabb aladási ár: 14 ezer, a legalsóbb: 4000, átlagos ár: 7000 lei volt.

A március 1-én tartatni szokott tenyészbikavásárra felhajtás egyáltalán nem történt.

Diszoklevelet nyert *Tordátfalva* és *Székelykeresztur* községek 1—1 tenyészbikája.

Az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség 250 Leies adományából jutalmat nyert a magyar fajta bikák közül: *Horváth Sándor* székelykereszturi lakos bikája (I. díj) 100 lei, *Kovács Károly* székelykereszturi lakos bikája (II. díj) 80 lei, *Kovács Mózes* székelykereszturi lakos bikája (III. díj) 50 lei, *Lőrinczi Lajos* székelykereszturi lakos bikája (IV. díj) 20 lei.

A vármegyei gazdasági egylet 150 Leies adományából jutalmat nyert: *Gyárfás Pál* dr. székelykereszturi lakos bikája (I. díj) 50 lei, *Székely Miklós* szentlászlói lakos bikája (II. díj) 40 lei, *Farkas Mózes* székelykereszturi lakos bikája (III. díj) 25 lei, *Simó József* sükői lakos bikája (IV. díj) 20 lei, *Hegedűs Sándor* szentábrahámi lakos bikája (V. díj) 15 lei. Az Udvarhelymegyei Földmives Szövetség 250 Leies adományából piros-tarka tenyészbikával jutalmat nyert: *Nagy Lajos* csekefalvi lakos *Symentháli* bikája (I. díj) 80 lei, *Simó Sándor* köröspataki lakos *Symentháli* bikája (II. díj) 60 lei, *Murvai Samu* ujszékelyi lakos *Symentháli* bikája (III. díj) 40 lei, *Magyar Mózes* szederjési lakos *Symentháli* bikája (IV. díj) 30 lei, *Márton Dénes* kiskedei lakos *Symentháli* bikája (V. díj) 20 lei, *Kozma Miklós* fiatfalvi lakos *Symentháli* bikája (VI. díj) 20 lei.

A kiállítás után a közönség egy része a szokásos bankettre gyűlt össze. — 6.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Ódorheiu (Székelyudvarhely) Cenzurat: C. T. Síra.

FIGYELEM!!

Ha jól és olcsón akar vásárolni, forduljon bizalommal

Szabados, Kováts és Boldizsár

céghez: Piața Regina Mária (Batthyány-tér) 13. sz.,

hol állandó nagy raktár van kötött-, szövött-, rőfös és díszmúarokban, úgyszintén szövőfonalakban a legolcsóbb napi árakban.

Eladó házak

Székelyudvarhely a Kossuth-utca 34, Csere-u. 16, Temető-u. 1. és 1/a, Malom-utca 7. számú házastelkeket szabadkézből eladom. — Cimemet megadja a kiadóhivatal.

Az odorheii kir. törvényszék.

155—1921. szám.

Hirdetmény.

Az odorheii törvényszék Dr. Fábán László baróti ügyvéd által képviselt Tókos Béláné szül. Lázár Berta bardóci lakos, folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. t.-c. 77. §-ának b. pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Tokos Béla volt bardóci lakost, hogy feleségével szül. Lázár Bertával az 1909. évi augusztus hó 14. napján a bardóci állami anyakönyvvezető elől kötött házasságon alapuló életközösséget a jelen hirdetménynek a hivatalos hírlapban történt másodszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni.

Felhívja tovább, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésevel Dr. Jodál Gábor ügyvéd, odorheii lakos, most kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni.

Odorheiu, 1921. évi február 3.

Dr. Glósz Miksa s. k., tbíró.

A kiadmány hitelül:

Burghardt József elv. tisztv.

**A segesvári Egyesült Ipar- és
Jelzálogbank Részvénytársaság
fiókkintézete SZÉKELYUDVARHELY**

Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 38. szám alatt.

Vesz és elad külföldi értékeket

Bevált csekkeket

Elfogad betéteket

Kiállít hitelleveleket és

elfogad átutalásokat Románia minden városába,
Németország, Németország, Csehszlovákia és Svájcba.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Szám: 105—1921. tkvi. c. f.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A nagyszabeni általános takarékpénztár végrehajtónak k. Török Ilona végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1365 korona 38 fillér tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő Szombatfalva községben fekvő és a szombatfalvi 647 sz. tjkvben A 3. rendsz. és 148/1/2 hrsz. a. foglalt 216 □-öl területű kőalapon épült téglaház 4 szoba, előszoba, konyha, kamra, cselédszoba, fürdőszoba, closett, udvari szoba alatt pince, udvar, valamint téglából épült nyári konyha, fás kamra, sertés és baromfi ól és udvartól álló ingatlanra nézve 19 800 kor. bees, illetve kikiáltási árban.

Az árverést 1921. évi április hó 14. napjának délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani. (Bethlen-u. 2. 39. ajtó.)

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 20 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42 §-ának meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. évi LX. t.-cz. 147, 150, 170 §. 1908. évi XL. t.-cz. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet teszi, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban, a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. évi XLI. t.-cz. 15. §.)

A kir. törvényszék, mint telekkönyv hatóság.

Székelyudvarhely, 1921. január hó 22. napján.

Geleta curiai bíró s. k.

A kiadmány hitelül: Nemes, segéd hiv. tisztv.

**„Könyvnyomda Részvénytársaság
Odorhei“**
II. évi rendes közgyűlését

saját üzlethelyiségében

1921 évi márc. hó 20. d. e. 10 órakor tartja, melyre a részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1920 üzleti évről és határozat a felmentvény tárgyában.
2. Mérleg megállapítása és határozat a nyereség felosztása tárgyában.
3. Alapszabályszerű indítványok.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, aki részvényeit fel nem vett osztalék szelvényeivel együtt a közgyűlést megelőző nap délután 1 óráig az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság fiókkintézeténél letétbe helyezte. Odorhei, 1921 március 3.

Könyvnyomda Részvénytársaság Odorhei.

3—4 kösépiskolát **tanulónak**
végzett fiút **tanulónak**
fizetéssel felvessz lapunk nyomdája.

Legjobb minőségű
elegáns és jutányos
a **Turulcipő**

Székelyudvarhelyi fiókkintéző:

RITTER LIPÓT
Kossuth-utca 9. szám.**Meglepő!**

Nagymennyiségű, olcsó, jóminőségű áruk érkeztek!

Siessen mindenki **Hirsch Rudolf** divatáru a közismert üzletébe

mert vehet olcsón!

Duplaszélés tiszta gyapju női szövetet minden színben metr. Lei 80—110-ig. 42—70-ig.
Duplaszélés félgypjú szövetet minden színben „ „ 100—170-ig.
Nagy választék tiszta gyapju angol férfi szövetekben metr. „ „ 23-50—25-ig.
Francia mosó vealok és kretonok gyönyörű színekben „ „ 23—34-ig.
Angol zeffírek „ „ 22—30-ig.
Jóminőségű chiffonok „ „

Nagyválaszték francia batiztekban, gyapju delnekben, szőttesekben, seymekben és klottokban és mindennemű divatkeimekben, harisnyákban, zsebkendőkben, nadrág- és harisnyatartókban, stb.

Vetemény- és virágmagvakat

termeltem, melyeknek tisztaságáért és csiraképességéért felelősséget vállalok. Előnye az idegenből hozott magvak felett az, hogy az itteni talajhoz és levegőhöz szoktak. Háztartásokhoz szükséges kis adagokban is — mint termelő olcsóbban, mint bárki eladok.

Ugyisintén kaphatók nálam plimouth (sárgalábu vagy kendermagos) tyuktojások is.

Kolumbán Lajos

Király-utca 20. szám.

Gazdák figyelmébe!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a „**Distol**” elárúsítását, mely ezidőszert az egyedüli biztos orvosság a **mételykór**nak, helyvarmegye területére átvettük és csak nálunk, eredeti csomagolásban és bármely mennyiségben, mindenkor kapható. ::

Solymossy Örökösök gyógyszerháza
(Alsó patika). Kossuth-utca 5.sz.

Asztalos Szövetkezet!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

Udvarhelymegyei Első Asztalos Iparszövetkezet

czim a att Odorheiu, Boulevard Reg. Ferdinand (Székelyudvarhelyen, Kossuth-utczában) a postaudvaron hátul a Gyarmathy-féle házban **közös üzletet nyitottunk**. Társultunk azon reményben, hogy így a mai nehéz viszonyok közt is minden nagybecsült megrendelónket gyorsabban, jobban és jutányosabb árakban tudjuk kiszolgálni.

Elvállalunk épület-, portál munkát, templom, iskola- és bármilyen üzletberendezéseket. Modern butorokat rajz, illetve terv szerint is. Ugyisintén mindenféle festett butorokat, melyekből készen is kaphatók. Elvállalunk minden szakmánkba végő javításokat, átfestéseket, stb.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve: ajánljuk magunkat, kitűnő tisztelettel: Gyarmathy István, Kassay József, Vizhányó István, Miklós Sándor, Cseke Lajos, Márton Ferencz asztalosok.